

عیسا دهستگیر کرا

یوحنا ۱۴ و مهتا ۲۶

له وانهی را بردوو، دهربارهی دوايهمين نانی ئیواره فېريبوين که عیسا خواردی له گەل قوتابیبیه کانی پېش ئەوهی بىرى. گویمان له پەروه رەنگار عیسا بۇ به دوازده قوتابیبیه کانی راگەياند کەوا يەكىت لەوان خيانەتى له گەل دەكا و دەيداتە دەستى دوژمنەکانى. هەرەوھا بىتىمان عیسا نان و جامەکەی دابەشى قوتابیبیه کانى كرد، و پېيانى فەرمۇو کە ئەو نانهی دابەشى سەريانى كرد نىشانەرەي جەستەيەتى كەوا خەرىكە بىبەخشى وەك قورىبانى، و ئەو جامەى ئاۋى تىرىي لەناو بۇ نىشانەرەي ئەو خويىنەيە كەوا خەرىكە بىرپىزى. بۆيىھە، عیسا دووباره بە قوتابیبیه کانى نىشان دا كەوا ھۆى ھاتنى ئەو بۆ جىهان پاشتنى خوتى خۆى وەك قورىبانى گوناھ لادەبات و ژيانى تاھەتايى دەبەخشى.

ئىستا پلانمان وايە بەردەوام بىن له خوتىندەوهى ئېنجىل لە ووشەى بنچىنەيى و جوانى زياتر بىت كە پەروه رەنگار عیسا فەرمۇوی له و شەوهى پاسەوانانى پەرسىگەن بۇ دەستگىرلىكىنى. له بەشى چواردەھەمى ئېنجىلى يوحنا دەخوتىنەنەو. عیسا، ئەوهى زانى كاتى ئەو ھاتووه زيانى خۆى بېبخشى، له گەل قوتابیبیه کانى دوا و فەرمۇو، (يوحنا ۱۴) ^۱ دلتەنگ مەبن. پشت بە خودا بېستن، پشت بە منىش بېستن. ^۲ مالى باوکم ژۇورى زۇرى لىلە، ئەگىنا پېم دەووتن. من دەرۇم تاكو شوپىتتان بۇ ئامادە بىكم. ^۳ جا كە پۈشىتم و شوپىتم بۇ ئامادە كەرن، دېمەو و دەتابىھە لاي خۆم، تاكو ئىۋەش لەو شوپىنە بن كە من لىئى دەبم. ^۴ ئىۋەش رېڭاي ئەو شوپىنە دەزانىن كە بۇيى دەچم).

^۵ تۆمامس پىّووت: (گەورەم، نازانىن بۇ كۆئى دەپۈيت، چۈن رېڭاكە بىنانىن؟) ^۶ عيسا شىپى فەرمۇو: (منم رېڭا و راستى و زيان). كەس نايەته لاي باوکە كە بەھۆى منوه نەبىت. ^۷ ئەگەر مەنتان بناسىبۇوايە، باوکىشىمان دەناسى. له ئېستاوه دەيىناسن و بىنۇوتانە.) ^۸ فيليپوس پىّووت: (گەورەم، باوکە كەمان پىشان بده و بەسمانە). ^۹ عيسا شىپى فەرمۇو: (فيليپوس، ئايا ماوهەيە كى درېزە له گەللتانم و نەتناسىيوم؟ ئەوهى منى بىنۇو باوکە كەي بىنۇو. ئىتىر چۈن دەلىي: (باوکە كەمان پىشان بده؟) ^{۱۰} ئايا باوھە ناكەي من له باوکە كەدام و باوکە كەش له من دايە؟ ئەو قسانەي پېتىانى دەلىم لە خۆمەو نايلىم، بەلکو باوک كە له من دا نىشتەجىيە، ئەو كارەكانى خۆى دەكات. ^{۱۱} باوھەم بىي بىكەن كە له باوکە كەدام و باوکە كەش له من دايە، ئەگەر نا بەھۆى كارەكان خۆيانەو باوھە بىكەن.

^{۱۲} ئەگەر مەنتان خۆشبووئى راپساردە كەنم دەپارىزىن. ^{۱۳} منىش داوا له باوک دەكەم يارمەتىدەرلىكى دىكەتان بەتاتى كە تاھەتايى له گەللتان بىمېنیتەوە، ^{۱۴} پۇھى راستى، كەوا جىهان ناتوانىت وەرى بىگرىت، چونكە نايىنىت و نايىنىت. بەلام ئىۋە دەيىناسن، چونكە له گەللتان دەملىنىتەوە و لە ئىۋەدا دەبىت. ^{۱۵} بە ھەتىيى بەجىتىن ناھىلىم، دېمەو لاتان. ^{۱۶} پاش كەمېك ئىتىر جىهان نامېننىت، بەلام ئىۋە دەمبىن. چونكە زىندۇوم و ئىۋەش دەزىن. ^{۱۷} لەو رۈزەدا دەزانىن من له باوکە دام، ئىۋەش لە من دان، منىش لە ئىۋەدام. ^{۱۸} ئەوهى راپساردە كانى منى لەلايە و دەپارىزىت، ئەوا منى خۆش دەولىت. ئەوهى منى خۆشبووئى، باوکەم خۆشى دەولىت، منىش خۆشم دەولىت و خۆمى بۇ دەرددەخەم...) ^{۱۹} عيسا وەلامى دايەوه: (ئەوهى منى خۆشبووئى و شەكەم دەپارىزىت، باوکىشىم خۆشى دەولىت و دلىنە لاي، لەلائى ئەويش مالىك سازدە كەين). ^{۲۰} ئەوهى منىشى خۆشناولىت و شەكەن ناپارىزىت. ئەم وشەي گۈپتەن لىئى دەبىت هي من نىيە، بەلکو هي ئەو باوکە يە كە ناردوومى. ^{۲۱} ئەمانەم بىي وتن كە هيىشتا لەلاتانم. ^{۲۲} بەلام يارمەتىدەرە كە، پۇھى بېرۈز، ئەوهى باوک بە ناوى من دەينىزىت، ئەو هەموو شتىكەن فېرەكتەن وەمەو ئەو شتانەي پېم و توون بېرتان دەخاتەوە. ^{۲۳} ئاشتىتان بۇ بەجى دەھىلەم، ئاشتى خۆمتان دەدەمى. ئەوهى من دەتاندەمى وەك ئەوه نىيە كە جىهان دەيدات. دلتەنگ مەبن و مەترىن.

بەو شىۋەيە پەروه رەنگار عیسا دلى قوتابىبىه کانى دايەوە و ئامادەيانى كرد بۇ ئەوهى بەرەو روودانە. تى گەيشتى عیسا چى پېيان راگەياند سەبارەت بە يارمەتىدەرە كە؟ زور گىرنگە لەمە تى بىگەي، لەبر ئەوهى هەندى خەلک ووشە كانى عیسا خوار دەكەنەوە و

ههولدهدهن باوه‌ر به مرؤث بینن که عیسا هاتنى پیغه‌مبه‌ریکی ترى را ده‌گه‌یاند. به‌لام نئوه‌ی عیسا فه‌رموموی ده‌رباره‌ی یامه‌تیده‌ره که ناکری ئاماژه بکات نه بق پیغه‌مبه‌ریک، نه بق هیچ پیاویک، لەبەر نئوه‌ی عیسا فه‌رموموی نئم یارمه‌تیده‌ره پۆحیکی نادیار بتو کوا دیت و لەناو قوتابییه راسته‌قینه‌کانی عیسادا ده‌ژی.

یارمه‌تیده‌ره کتیه؟ په‌روه‌ردگار عیسا بق پوونی پیمان ده‌لیت یارمه‌تیده‌ره کتیه. دووباره بخوینه‌و عیسا چی فه‌رمومو، (منیش داوا لە باوک ده‌کلم یارمه‌تیده‌ریکی دیکه‌تان بداتى کە تاھەتايە لەگەلتان بمنیتەوە، پۆحى راستى...لەگەلتان دەمیتەوە و لە ئیوھدا دەبیت. بە هەتیوی بەجیتان ناهیلیم، دیلمەوە لاتان... یارمه‌تیده‌ره که، پۆحى پیرۆز، نئوه‌ی باوک بە ناوی من دەینیزیلت، نئو هەممو شتیکتان فېرده‌کات و هەممو ئەو شتانه‌ی پیم وتونون بیرتان دەخاتەوە.) (بیوحەنا ۱۴: ۱۶-۱۷)

دووباره پرسیاره که دەکەینەوە: نئو یارمه‌تیده‌ره کتیه کە عیسا بەلینى پى دا بە قوتابییه‌کانی؟ پۆحى پیرۆزه، کوا لە خوداوه هات و لەناو عیسا بتو. پۆحى خودا و عیسايە. نئو پۆحى پیرۆزه، نئوه‌ی خودا جىگىرى دەکات لەناو دلەکانی نئوانه‌ی باوه‌ر بە عیسا وەك پزگاری دەر و په‌روه‌ردگاریان دینن. عیسا بەلینى بە قوتابییه‌کانی دا کە پاش مردنی و هەلسانه‌وەی و گەپانه‌وەی بق ئاسمان، ئەوا پۆحى پیرۆزى خۆى بنیریتە ناو دلەکانیان بق نئوه‌ی دووباره‌ی درووستیان بکاتەوە و پاکیان بکاتەوە و بە هیزیان بکات و (بۇ) هەممو راستییه کریتیمايان بکات) (بیوحەنا ۱۳: ۱۶، و تیتۆس ۳: ۴-۷) لە چەن وانه‌ی داھاتوو، دەبینین کە نئم شتانه وەك خویان پوویاندا لە ئورشەلیم، کاتى ده پۇز لەپاش نئوه‌ی عیسا چووه ئاسمان، پۆحى پیرۆز هاتە خواره‌وە و دەستى كرد بە زیان لەناو دلئى هەممو قوتابییه‌کانی عیسا، هەروه‌ك بەلینى پى دا.

لە وانه‌ی پاشتر زیاتر فېر دەبین دەرباره‌ی ئەم یارمه‌تیده‌ره، پۆحى پیرۆز، کوا دەتوانى كەسىکى خۆپەرسىتى گوناھبار بگۈرئ بق كەسىك خوداي خۆش بويت و حەز بکات دلئى خۆش بکات. به‌لام ئىستا با بگەپىنه‌وە بق لای ئىنجىل بق نئوه‌ی بزانىن چى پوویدا لە شەوه نائىسايىه لەپاش نئوه‌ی عیسا دوايەمین نانى ئىواره‌ی خوارد لەگەل قوتابییه‌کانى.

نووسراوى پیرۆز دەفه‌رمومۇ: (مەتا ۲۶) ^{۳۱} ئىنجا گۈرانى پۆحیيان وەت و بۇ كىيى زەيتۈون دەرچۈون. ^{۳۲} ئىنجا عیسا پىيى فه‌رمومۇن: (ئەم شەو هەمۈوتان ساتىمەم لىدەكەن، چونكە نووسراوه: {لە شوانکە دەدەم، مەرى مىڭەلە كە پەرت دەبن.}) ^{۳۳} به‌لام دواى هەلستەنەوەم، پېشستان دەکەم بق جەللى.). ^{۳۴} پەتروس وەلامى دايەوە: (ئەگەر هەممو پشتى لى بکەن، من قەت پشتى لى ناكەم.) عیسا پىيى فه‌رمومۇ: (پېش نئوه‌ی كەلەشىر بانگ بات، سى جار نكۈلىم لى دەكەيت.). ^{۳۵} پەتروسیش پىيى ووت: (تەنانەت ئەگەر پېۋىست بکات لەگەللىشت بەرم، هەرگىز نكۈلىت لى ناكەم.) قوتابییه‌کانىش هەممو وايان وەت.

^{۳۶} دواى نئوه‌ی عیسا لەگەلیان بق شوينىك چووه پىيى دەووترا، گەتسىمىمانى، بە قوتابییه‌کانى فەرمومۇ: (لېرە دانىشىن، تاكو دەچمە ئەۋىز نويىز دەكەم.). ^{۳۷} پەتروس و دوو كورەكە زەبدى برد و پەزارە و دلتەنگى دايىدەگرت. ^{۳۸} پىيى فەرمومۇن: (زۇر دلتەنگم خەريکە بەرم، لېرە بەمېننەوە و شەوارەم لەگەل بىگرن.).

^{۳۹} كەمىك چووه پېش و بە روودا چووه سەر زەۋى، نويىزى دەكەد و دەيى فەرمومۇ: (باوکە، ئەگەر دەكەلىت ئەم جامەم لەسەر تىپەرلىت. به‌لام نەك وەك من دەممەولىت، بەلکو تو.).

با بق ساتىك لېرە راوه‌ستىن. جامى ئازاركىشان چېيە كە عیسا بق خواردنه‌وەي راگەيىاند؟ بۆچى عیسا پەزارە و دل ئەنگى دايىگرتبۇ تا مردن؟ عیسا لە پەزارەيەكى بى وېنە بتو لەبەر نئوه‌ي دەيزانى كاتى نئوه‌ي هاتووە سزاي گوناھى نئوه‌كانى ئادەم بکىتى! نئو كاتزمىرەي هەممو پیغەمبەرانى خودا پېشىنىييان كردىبوو هات! مرؤث پزگارى دەرەكە ئازار دەدەن و لە خاچى دەدەن، به‌لام سامانكىرىن شت بق عیسا زانىنى نئوه بتو كە خوداي باوکى لە ئاسمان، نئوه‌ي خۆشى دەۋىسەت، و نئوه‌ي خۆشى دەۋى، بەرەو نئوه بتو سزاي گوناھى هەممو جىهان بخاتە سەر ئەو! لەبەر ئەو هۆيە بتو عیسا نويىزى كرد و فەرمومۇ: (باوکە، ئەگەر دەكەلىت ئەم

جامهم لەسەر تىپەرلىت. بەلام نەك وەك من دەمەولىت، بەلکو تۆا

پاشان، نووسراوى پىرۇز دەفرمۇسى: (مەتا ۲۶) ^{۴۴} هاتھو لاي قوتاپىيەكان، بىنى نووستۇون، بە پەترۇسى فەرمۇو: (ئەرى نەتانتوانى كاتزەمىرىلەك شەوارم لەگەل بىگىن؟ ^{۴۵} شەوارە بىگىن و نويز بىكەن، نەوەك تاقى بىكەنەوە. چۈنكە رۇخ چالاکە، بەلام جەستە لازە.) ^{۴۶} دىسان رۈيشىتەوە نويزى كرد: (باوكە! ئەگەر ناكىلىت ئەمەم لەسەرم تىپەرلىت و ھەر دەبىت بىخۇمەوە، با خواتى تۆ بىت.) ^{۴۷} دىسان هاتھو و بىنى نووستۇون، چۈنكە چاپىان قورس بىوو. ^{۴۸} ئىتەر وازى لى ھېنەن و چوو بۇ جارى سېيىم نويزى دەكرد و ھەمان شتى دەووتهوە. ^{۴۹} دوايى ھاتھ لاي قوتاپىيەكان و پىيى فەرمۇون: (ھېشىتا نووستۇون و پشۇ دەدەن؟ ئەوهەتا كات نزىك بۇتەوە و كورى مەرۆف دەدرىيەتە دەستى گوناھباران.) ^{۵۰} ھەستن با بىرۇين! ئەوهەتا ئەوهەتى بە گرتىم دەدات نزىك بۇتەوە.)

^{۴۷} ھېشىتا ئەو قىسى دەكرد، ئەوهەبوو يەھۇزا ھات كە يەكىك بىوو لە دوازدەكە، كۆمەللىكى زۆرى لەگەل بىوو بە شەمشىر و دارەوە لەلايدەن كاھىناني بالا و پىرانى گەللەوە نىئىدرابۇون. ^{۴۸} ئەوهەتى بە گرتى دا نىشانەيەكى بىيىدان و وتبۇوى: (ئەوهەتى ماچى دەكەم ئەوهە خۆيەتى، بىگىن.) ^{۴۹} يەكسەر ھاتھ لاي عىسا و وتنى: (سالاۋ ۋايى.) ئېنجا ماچى كرد. ^{۵۰} عىساش پىيى فەرمۇو: (ھاۋى ئەوهەتى بۆيى ھاتووى بىكە.) ئېنجا ھاتنە پىشەوە و عىسایان دەستبەسەر كرد و گرتىيان.

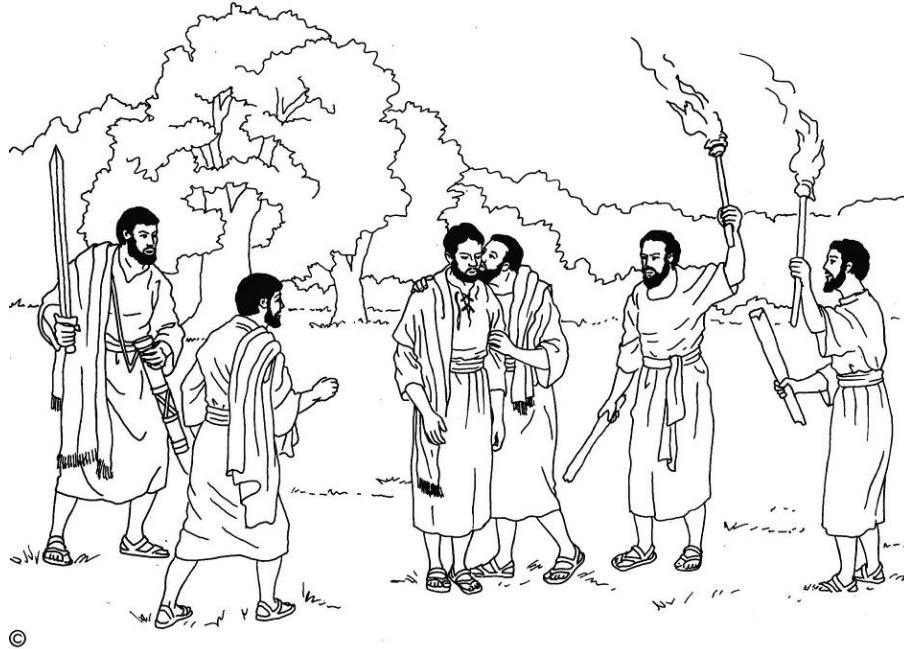
^{۵۱} لەناكاو يەكىك لەوانەتى لەگەل عىسادان، دەستى درىزىكەد و شەمشىرەكەي ھەلکىشا، لە خزمەتكارى سەرۋىكى كاھىناني دا و گولى بىرى. (بەلام عىسا... ئېنجا دەستى لە گولى دا و چاكى كرددەوە. لوقا ۲۲: ۵۰) ^{۵۲} عىسا پىيى فەرمۇو: (شەمشىرەكەت بىگەرەنەوە شوئىنى خۆى، چۈنكە ھەمەو ئەوانەتى شەمشىر ھەلەدەگىن، بە شەمشىر دەمەن. ^{۵۳} ئايىدا دەزانىت ناتوانىم بانگى باوكم بىكەم و زىاتر لە دوازدە لەشكەر فەريشتەم بۇ بىنېرىلىت؟ ^{۵۴} بەلام ئىتەر چۈن نووسراوهە كان دىلە دى، كە دەللىن بەو شىۋىيە پىيۇيستە رووبەدات؟) ^{۵۵} لەو كاتىدا عىسا بە خەلکەكەي فەرمۇو: (وەك بۇ گرتى راپەرىكى شۇرۇشىگىز بە كۆتكە و شەمشىرەوە ھاتۇون بىمگەن؟ رۇزانە لە پەرسىتىغا دانىشتبۇوم خەرىكى فيئرەتەن بۈوم، نەتانگىرتم. ^{۵۶} بەلام ئەمانە ھەمەوو ۋۇرىدا بۇ ھاتنەدى نووسراوهە كانى پىغەمبەران.) ئېنجا ھەمەو قوتاپىيەكان بەجىيان ھېشىت و رايانىكەد. ^{۵۷} ئەوانەتى عىسایان گرت، بىدىيانە لاي قەيافى سەرۋىك كاھىن، لەۋى مالىمەكان و پىران كۆپبۇونەوە.

بەو شىۋىيە ئەمپۇ بىنەيمان چۈن عىسا خۆى دايە دەستى ئەوانەتى دەيانۇيىست بېكۈژن. پەنگە كەسانىك بېرسىن: (بۇچى عىسا واي كەد بەۋىتە دەستى دوزەمنانىيەوە؟ ئەو كەسەر زىيانەكانى ھېئۈر دەكەد و رۇخى پىسى دەرەدەكەد و كۆپرەي چاك دەكەدە و مەردوو ھەلەستاندەوە — بۇچى خۆى پىزگار نەكەد لە دوزەمنەكانى؟) عىسا خۆى فەرمۇو: (شەمشىرەكەت بىگەرەنەوە شوئىنى خۆى... ئايىدا دەزانىت ناتوانىم بانگى باوكم بىكەم و زىاتر لە دوازدە بېپارىزى، عىسا پىيى فەرمۇو، (شەمشىرەكەت بىگەرەنەوە شوئىنى خۆى...) كە دەللىن بەو شىۋىيە پىيۇيستە رووبەدات؟) (مەتا ۲۶: ۵۴-۵۲)

بۇچى عىسا پىگای دا بەو شىۋىيە دەستگىر بىكىت لەلايدەن دوزەمنەكانىيەوە؟ ئەو واي كەد تاكو نووسراوه پىرۇزەكانى پىغەمبەران بېنېتتە دى، ئەوانەتى بە بەرەدەوامى پىش بىنەيان كە مەسيح دەبىت ئازار بىكىتى و خوئىنى خۆى بېنېتى وەك قوربانى كەوا گوناھ لادەبات. پىزگارى دەرى راستوردۇوست دەبوايە بىرىت بۇ ناپاستوردۇوستان بۇ ئەوهەتى بىمانباتە لاي خودا. عىسائى مەسيح ھاتە جىهانەتە تاكو ووشەكانى پىغەمبەران بېنېتتە دى. ئەو ھات تاكو ماناي قوربانى بەرخ بېنېتتە دى. ئەو ھات تاكو من و تۆ پىزگار بىكەت لە گوناھەكانمان. لە بەر ئەوه بۇو پىگای دا دوزەمنەكانى دەستگىرى بىكەن. عىسا ژيانى خۆى بۇ تۆ و بۇ من بەخشى. ستايىش بۇ خودا لە بەر ناردىنى پىزگارى دەرى ئاوا!

ھيوادرايىن لە ديراسەتى داھاتووش لەگەلمان بن بۇ ئەوهەتى بىبىنەن چۈن كاھىناني بالا و خەلکى ئورشەلەيم و سەركەرەكانىيان ھاپەيمان بۇون لە حۆكم دانى عىسا، و بەو شىۋىيە ووشەكانى پىغەمبەرانيان ھېتايىھ دى.

خودا بهره که تدارت بکات کاتی ئوهتان بېبىر دىتەوە کە عیسا بە قوتابىيە کانى فەرمۇو، (زیانى خۆم دادەنیم تاكو وەرى بىگرمەوه. كەس لە منى ناستىئىت، بەلکو خۆم دايىدەنیم!) (يۆحەنا ۱۰: ۱۷، ۱۸)

گرنگترین پرسىارە کانى ئەم وانە يە:

۱. تى گەيشتى عیسا چى پېيان راگە ياند سەبارەت بە يارمەتىدەرە کە؟
۲. يارمەتىدەرە کېيە ؟ ئەو يارمەتىدەرە کېيە کە عیسا بەلېنى پى دا بە قوتابىيە کانى ؟
۳. جامى ئازاركىشان چىيە کە عیسا بۆ خواردىنەوەي راگە ياند ؟ بۆچى عیسا پەزارە و دل تەنگى دايگرتىبوو تا مىدن ؟
۴. بۆچى عیسا واى كرد بکەۋىتە دەستى دوزمنانىيەو ؟
۵. ئەو كەسە زىيانە کانى هىور دەكىد و پۇحى پىسى دەردەكىد و كويىرى چاك دەكىدۇو و مىدوو ھەلدىستاندەوە - بۆچى خۆى پىزگار نەكىد لە دوزمنە کانى ؟
۶. بۆچى عیسا پىگای دا بە شىيە يە دەستگىر بىرىت لەلايەن دوزمنە کانىيەو ؟

پىگاي پاست و دروستى: وەرزى خويىندەوەي كىتىبى پىرۇز

(۲۰۱۶)

Old Testament, Sorani (Draft), International Bible Society, 2005, 2009, 2011; Psalms, Biblica, 2013
Kurdish New Testament, International Bible Society, 1998; Biblica, 2011

ئەم خويىندەوە لە {The Way of Righteousness} by Paul Bramson, 1998 بەخەش كراوەتە.

بەرھەم ھىنەر: كۆمەلەي پىگاي پاست دروستى
rrd2011@yahoo.com www.rdk.org